

Μεταρρυθμίσεις, απορρυθμίσεις και κοινωνική συνοχή

Γοτσίε Ο
Β. ΠΡΟΦΥΛΙΑΝΗΣ*

Η κοινωνία συτίζεται από άτομα και ομάδες με αυτιβείμενα συμφέροντα που προσπαθούν να επλβήσουν σε βάρος των άλλων. Χρέος της πολιτικής είναι όχι να ενθαρρύνει τις κοινωνικές συγκρούσεις, στρέφοντας τη μια κοινωνική ομάδα κατά της άλλης, αλλά να τις εξισορροπεί, διασφαλίζοντας το απαραίτητο συνθετικό στοιχείο της κοινωνίας που είναι η συνοχή, η οποία στηρίζεται στην διάθεση ότι υπάρχει συνολικό συμφέρον.

Πόση συνοχή όμως μπορεί να έχει μια κοινωνία, στην οποία οι αυτιβότητες διεκδύονται και οι θεσμοθετημένες ίσες ευκαιρίες ακυρώνονται στην πράξη; Στην οποία κάθε κατηγορία εργαζομένων έχει διαφορετική ηλκία συνταξιοδότησης, όχι ανάλογα με τη φθώρα και κόπωση που υπέστησαν όσο δουλέψαν, αλλά με την πολιτική πίεση που άσκησαν επιτυχώς κατά καιρούς; Η Ελλάδα έχει ένα σύστημα κοινωνικής προστασίας, το οποίο τελικώς λειτουργεί αποθαρρυντικά για την απασχόληση. Ταυτόχρονα όμως έχουμε και υψηλή ανεργία αλλά και αυξανόμενα επιπλέον φτώχειας. Πολλοί συνταγούν το βρετανικό μοντέλο, που παρ'ότι σίζει από τα χιμαλιότερα επιπλέον ανεργίας. Παράλληλων όμως ότι χρειάσθηκαν δυο δεκαετίες αποδότησης του εργασιικού περιβάλλοντος στη Βρετανία με ένα υψηλό ποσοστό φτωχών και με μεγάλες αυτιβότητες για να μειωθεί η ανεργία, συχνά όχι ως συνέπεια μείωσης του κόστους εργασίας. Γι' αυτό και πρακτικές χει-

ραγώλησης της κοινωνίας είναι ανελέητες. Κανένας εκσυγχρονισμός και καμία μεταρρύθμιση δεν μπορούν να προχωρήσουν χωρίς τη συνάντηση της κοινωνίας. Άλλωστε, λύτερα κοινωνική προστασία για ορισμένους δεν σημαίνει απαραίτητα περισσότερες ευκαιρίες για άλλους.

Γι' αυτό και η μείωση της ανεργίας και η βελτίωση της αυτιβωγικότητας απαιτούν διαφορετική στρατηγική. Δύοχος πρέπει να είναι το αυτιβωγισμό και υψηλής ποιότητας προϊόν και αυτό ισχύει και για τον τουρισμό, για τα γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα μας, για τις υπηρεσίες. Τα πολιτικά όμως προϊόντα θέλουν επενδύσεις που θα χρειασθούν χρόνο, για να αποδώσουν και το κράτος πρέπει να αποταώσει κίνητρο μολιό προς την κατεύθυνση αυτή. Η ελληνική κοινωνία έχει ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών, περίπου 10%. Έχει συνεδνητοποιηθεί ότι αν οι αλλοδαποί αυτοί δεν ενσωματωθούν σ' όλη της εκδηλώσεις της ελληνικής κοινωνίας, με απότερο στόχο την προοδευτική αφομοίωση τους, συνταγούν δραδύφελη βόμβα.

Το κέντρο όμως της παγκόσμιας οικονομίας μετατοπίζεται διαρκώς. Το 19ο αιώνα ήταν στην Ευρώπη, τον 20ο αιώνα ύψος από τον Ατλαντικό και ήδη μετακινείται ύψος αυτιβέρα στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία και την Κίνα (θλαδύ ύψος από τον Ειρηνικό). Από πόσους έχει συνεδνητοποιηθεί αυτό; Γιατί αυτιβωγιο-

μαστε στα εθνικά σύνορα η στοχεύουμε το ποδύ στα Βαλκάνια; Δύνηθος αυτιβωγιορρίζονται συστήματα που δεν αυτεχουν στον αυτιβωγιορρίζο και τίποτα είναι συστήματα που στηρίζονται στη μετρίτητα. Πόσες πολιτικές επαγγελίες τα τελευταία χρόνια για επιβίωση της εξισωτικής έγιναν πράξη;

Η ελληνική κοινωνία είναι όρμη για άλλατα; Φοβόμαι πως όχι. Βαθιά συντηρητική κατά βάθος προσταθεί να διατηρεί τα όποια κεκτημένα και περιέργως παρακολοθεί απάθης την προοδύ δικαιοδύτων μεγάλων κατηγοριών εργαζομένων. Οτιόσο, η συνολική συνεδνηποίηση του ενεργήμενου κινδύου θα ενεργολοπήσει τα αυτιβωγιορρίζο της. Γι' αυτό και δύκοδα θα γίνει αποδεκτά μια απορρύθμιση του συστήματος κοινωνικής προστασίας. Οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να συμβάλλουν στην τήλβωση των αυτιβωγιορρίζων, και όχι στην εξισωτή τους, σε περιόδοιτες ευκαιρίες για όλους, αλλύως είναι καταδικασμένες σε αποτυχία. Είναι η ώρα των επιλογών. Οι πολιτικοί πρέπει να ξεκαθαρίσουν που στοχεύουν: στο μερηνωμένο άτομο (και τα όποια συμφέροντά του) ή στην κοινωνία; Η απάντηση στο δίλημμα αυτό (άτομο ή κοινωνία) προσδιορίζει ποιο είναι, τελικώς, πραγματικά συντηρητικοί και ποιο προοδευτικοί.

* Ο Β. Προφύλιανης είναι αν. καθηγητής ΔΠΘ (e-mail: info@profllidis.gr)